

SOBRE EL DESTÍ DE L'HOME: QUATRE COSES QUE CAL SABER

*Perquè, oh homes nascuts de la terra,
us heu lliurat a la mort quan teniu el
poder de participar de la immortalitat?*

Hermes Trismegiste

Permeteu-me unes poques paraules i reflexions sobre el veritable destí de l'home, un destí que el nostre temps, tan pretesament savi, ha oblidat i encara procura ocultar-lo sota la seva falsa ciència del progrés.

El destí de l'home, totes les tradicions religioses i iniciàtiques veres n'estan d'acord, és ésser UN. Aquest ésser UN no és altra cosa que el que la tradició judeo-cristiana anomena el Messies, també dit Home-Déu (אִישׁ-אֱלֹהִים). Són moltes les cites que ens ho podrien confirmar, però, per tal de no fer-nos pesat, només en citarem una que val per totes: el Xemà Israel, la pregària per excel·lència dels jueus, treta de la Torah de Moisès (Deut. 6, 4)¹: "Escolta Israel, Adonai és el nostre Déu, Adonai és UN" (שמע ישראל יהוה אחד).

Les versions tradicionals de la Torah escriuen més grans la lletra Ayin (ע) de l'Escolta (שמע), i la lletra Dalet (ד) de l'UN (אחד),

"a fi de destacar la importància capital d'aquest verset, principi primordial del judaisme. Ambdues lletres juntes formen la paraula Ed (עד), testimoni, ja que Israel² és cridat a ser el testimoni de l'Etern (יהודה) al sí de la humanitat, tal com és dit (Is. 43, 10): "Vosaltres sou els meus testimonis, oracle de l'Etern" (אתם עדי נאם יהודה)."³

Per tal de seguir endavant, ara ens cal fer una llarga digressió o potser, dit amb més propietat, un llarg recordatori del nostre estat actual. Som-hi.

Hem dit que el veritable destí de l'home és ésser UN i això ens porta a preguntar-nos si ara i aquí, en aquest món, som UN. Si la resposta fos afirmativa hauríem de fruit dels poders i dels dons de l'Home-Déu, del Messies, i aleshores "els sords hi tornarien a sentir, els cecs hi veurien, els paralítics caminarien, els morts ressuscitarien, i tots donarien gràcies a l'omnipotència de l'Únic"⁴.

Com l'evidència ens ho demostra, en no posseir aquestes qualitats, haurem de convenir que la resposta a la nostra pregunta haurà de ser negativa, és a dir NO som UN. Així doncs, si la unitat no és una de les nostres qualitats, és que som dobles o múltiples. Això ens porta a la primera cosa que hem de saber: som uns déus caiguts.

¹ Pròpiament la pregària del Xemà està composta per tres fragments de la Torah de Moisès (Pentateuc), que són: Deut. 6, 4-9; Deut. 11, 13-21; i Nom. 15, 37-41.

² Aquí parla del *Verus Israel*, que no s'ha de confondre amb un estat.

³ Dictionnaire Hebreu-Français. A. Elmaleh. Edit. YAVNEH, 1957. Vol. 5; p. 4263

⁴ El Missatge Retrobat. Louis Cattiaux. Edit Claret. Barcelona, 2007. Verset XXXIV, 6'. (Des d'ara el referirem com MR)

El Misteri de la Caiguda.

Al llibre del Gènesi trobem el relat de la caiguda d'Adam i Eva (Gn. 3, 1 i ss.), els nostres primers pares. S'ha de fer notar, d'entrada, que el Gènesi (Gn. 1, 27) quan parla de la creació de l'home diu: *Mascle i femella els creà*. Així doncs, Adam i Eva eren UN abans de la caiguda, dita pels cristians *pecat original* i *transgressió* pels jueus.

EH⁵ solia explicar-ho, amb l'humor que el caracteritzava, com segueix: Un dia una princesa, la més bella i noble, es passejava pels boscos i camps del seu reialme quan fou atacada i violada per un goril·la lleig i pelut. Fruit d'aquest atac i violació la princesa infantà, nou mesos després, un petit goril·la que, malgrat educar-lo i vestir-lo curosament, mai aconseguí ocultar la seva bestialitat, el seu pel o les seves desagradables maneres. Els descendents d'aquest goril·la, deia per si algú no ho havia entès, som nosaltres.

Ara ens podem preguntar: Què ens ha causat això? La resposta ens la pot donar Thomas Vaughan, alies Eugeni Filaleteu al seu Màgia Adàmica⁶:

"Els hebreus sempre han afirmat que abans de la caiguda d'Adam hi havia una millor i més abundant comunió entre el cel i la terra, entre Déu i els elements del que hi ha avui. Però en raó de la transgressió del primer home, diuen els cabalistes, Malkut fou separada d'Ilan⁷, de manera que es formà una escletxa entre els dos móns, i el seu canal d'influències quedà interromput (...) Així doncs, diuen que Déu, per a castigar el pecat d'Adam, es retirà de les criatures, a fi que ja no gaudissin de les influències en la mateixa mesura que abans (...) Examinem una frase clara i concisa del cabalista Gikatilla al seu La Porta de la Llum: *Al començament de la creació del món, Déu baixava i cohabitava amb les coses d'aquí baix. L'estança divina era aquí baix, i els cels i la terra estaven units. Les fonts i els canals vitals estaven en la seva perfecció i fluïen del món superior a l'inferior, i Déu omplia tota cosa a dalt i a baix. Adam, el primer home, arribà i pecà. En conseqüència, el que baixava de dalt fou retingut i els canals interromputs. El curs de les aigües desaparegué, la divina cohabitació cessà i la societat fou dividida. Fins aquí el Rabí (...) Llegiré el que es diu al Gènesi (Gn. 3, 17): *I digué a Adam: Ja que has menjat de l'arbre del que t'havia ordenat de no menjar, la terra ha sigut maleïda per causa teva. En el sofriment t'alimentaràs d'ella tots els dies de la teva vida. Ella farà germinar per a tu espina i bardissa, i menjaràs l'herba dels camps. Amb la suor del teu front menjaràs pa fins al teu retorn a la terra, ja que d'ella has sigut tret, puix ets pols i a la pols tornaràs*. Ve't aquí la maledicció i Adam n'ha estat tan conscient, que l'ha fet conèixer a la seva posteritat (...) Considerem aquí dos aspectes: primer la pròpia maledicció i, a continuació, les seves conseqüències. Per tal de definir la natura de la maledicció i el que fou, sàpigues que el bé és essencialment llum, i que el mal és foscor. El mal és, pròpiament, una corrupció que apareix quan s'absenta el que és el bé. Quan Déu retirà la seva llàntia i la seva llum dels elements, les tenebres i el fred de la matèria predominaren de tal manera que la terra s'apropà a la seva primera deformitat, de manera que fou menys fructuosa i menys vital (...) Així doncs, hi ha diferents graus de mals que condueixen fins l'infern, que n'és l'extrem, i això és el mal o la maledicció que sobrevingué després de la transgressió (...) En resum, la maledicció no fou sinó un acte de revocació o de restricció de les benediccions que*

⁵ Emmanuel d'Hooghvorst. El Fil de Penèlope. Edit Claret, 1999.

⁶ La Puerta – Magia. Ediciones Obelisco, 1993. p. 17-18.

⁷ Ilan (אילן), en hebreu, vol dir arbre. Aquest arbre, podria fer referència a l'arbre sefiròtic.

Déu, per la seva pura bondat, havia comunicat prèviament a les seves criatures (...) En relació a les seves conseqüències, de segur que recauen principalment en l'home, en haver sigut la causa, però no obstant, per la seva falta, s'estengué també a tots els elements. Si Déu hagués exclòs l'home de l'Edèn i hagués mantingut la terra en les seves glòries primitives, només hauria fet que canviar l'home de paradís. En realitat, però, ha adaptat el calabós a l'esclau, i ha enviat l'home corruptible al món corruptible. No només l'home i la terra patiren aquesta maledicció, sinó també totes les altres criatures (...) Resumim i considerem els diferents inconvenients als que ha quedat sotmès el nostre primer pare (...) En primer lloc, fou expulsat de la presència divina i exposat a la malícia i a les temptacions del maligne. Ha passat del bé al mal, de l'incorruptible al corruptible, *ja que el dia que en mengis, moriràs* (Gn. 2, 17). Fou exclòs d'un paradís gloriós i confinat en un baix món, els elements del qual, infectats per la malaltia, conspiraren amb la seva pròpia natura, ajudaren i apressaren aquesta mort que ja havia començat a regnar dins del seu cos. Ell mateix es considerà com un criminal i un assassí, culpable d'aquesta maledicció i d'aquesta corrupció que sobrevingué en el món a causa de la seva caiguda".

Fins aquí les paraules de l'Eugeni Filaleteu, a les que no cal afegir res més per a reconèixer el nostre estat d'exili, la qual cosa és ben important, ja que qui no se sap malalt, no pot ser guarit.

Rabí Iosef Chikatilla, en el fragment anterior d'E. Filaleteu, ens diu: "Al començament de la creació del món, Déu baixava i cohabitava amb les coses d'aquí baix. L'estança divina era aquí baix, i els cels i la terra estaven units". Amb aquest misteri ens mostra la segona cosa que hem de saber: el nostre Déu és un Déu encarnat, o per dir-ho millor, escoltem el Missatge Retrobat⁸: "Si plagué a Déu fer-se home, ara correspon a l'home de tornar a fer-se Déu."

El Misteri de l'Encarnació.

Tots els ocultistes i tots els buscadors saben com n'estan de delerosos els esperits (desencarnats) per posseir un cos. Fins i tot l'home, en el moment del seu naixement, en fer la primera alenada, el nadó rep el seu esperit, el qual queda dibuixat en la carta astral. Aquest esperit posseeix el cos i el dirigeix fins al moment de la mort, quan es dissol el seu lligam. No cal dir que, a causa de la caiguda, aquest esperit conté un principi de mort, el qual l'impedeix de ser vivificat per l'Esperit Sant, contingut dins d'Atenea, Isis, Ànima del Món, Volàtil o Saviesa, per citar uns pocs dels seus molts noms. La geomància ens ho mostra amb la seva figura Acquisitio, que és Aigua sobre Aigua i l'element interior que es dibuixa és Foc. Aquesta figura, segons l'autor del Missatge Retrobat, fa referència a la Benedicció⁹.

En la tradició cristiana al Messies, dit el Crist, se l'anomena sovint Saviesa encarnada. En la tradició jueva, sovint es parla que la Xekinà (la Presència Divina) està present quan Rabí tal fa acte de presència. Egipte n'és el paradigma: tota la seva cultura, tota la seva tradició es basa en la corporificació de la divinitat, en l'encarnació. Les seves mòmies en són un botó de mostra.

Els Rabins jueus, a l'igual que els cristians, parlen de dos aspectes de la divinitat: D'una, anomenada Ein Sof (אין סוף), el Sense Límits, diuen que no es pot saber ni dir

⁸ MR IX, 2.

⁹ MR XXXVI, 108"

res, que és incognoscible, que no és objecte de revelació i que, per tant, les Escriptures no en parlen. De l'altra, dita Iex (יֵשׁ), Hi és, diuen que és el Déu manifestat que es pot definir, tocar, veure, és el Déu localitzat que té un lloc on estar-se. L' UN, el Messies, és fill de David i David és fill de Jessé i Jessé, en hebreu, s'escriu יֵשׁ; de manera que podríem concloure que el Messies és el Déu manifestat al seu lloc, és a dir encarnat. A l'evangeli (Lc. 24, 36-42) ho podem llegir:

"Mentre parlaven així, Jesús es presentà enmig d'ells i els digué: "La pau sigui amb vosaltres! sóc jo, no tingueu por". Astorats i espantats, creien veure un esperit. Però ell els digué: "Per què tremoleu i per què s'alcen dubtes en els vostres cors? Mireu les meves mans i els meus peus, sóc jo. Toqueu-me i considereu que un esperit no té carn ni os, com veieu que jo tinc". Tot parlant així, els mostrà les seves mans i els seus peus. Com que en la seva joia encara dubtaven i no tornaven de la seva sorpresa, els digué: "Teniu quelcom per menjar?" Li presentaren un tros de peix rostit i una bresca de mel. Els agafà i els menjà davant seu".

No calen comentaris, aquesta és la riquesa que s'adquireix a Egipte.

Anselm de Turmeda (Ciutat de Mallorca, 1355 – Tunis, 1423) fa tot un tractat (La Disputa de l'Ase) per demostrar la superioritat de l'home sobre els altres animals. En aquesta Disputa de l'Ase, Fra Anselm defensa l'home i l'Ase es dedica a rebatre els seus arguments, de manera que ni el govern ni la societat ni la reialesa de l'home depassa el regne animal que també té un rei lleó o una societat perfecta al formiguer. Finalment Fra Anselm aconsegueix provar la superioritat de l'home sobre els animals amb aquest argument¹⁰:

"Senyor Ase, l'altra raó per provar que la meua opinió és vera, o sigui, que nosaltres, fills d'Adam, som de major noblesa i dignitat que vosaltres, és que Déu totpoderós ha volgut prendre carn humana, fent-se home, i no pas presa la vostra carn ni la vostra semblança, sinó que llarg temps s'ha fet el nostre germà i s'ha fet fill d'Adam, com nosaltres, de la part de mare. Talment, que la nostra carn és avui dia col·locada allà dalt, al cel imperial; i d'això parlava Sant Joan al primer capítol del seu evangeli: *La paraula s'ha feta carn i ha habitat entre nosaltres*. I sobre això deia Sant Agustí: *La paraula del Senyor és el Fill del Pare, és a dir, Jesucrist, qui és Fill del Pare eternalment, i fill de la mare temporalment*. I aquesta nostra dignitat sobrepassa tota altra dignitat i honor".

Així doncs, se'n segueix que l'home, malgrat estar exiliat a causa de la caiguda, manté en ell una part del Déu que fou (els alquimistes parlen del Fix) i aquesta part *Fixa*, diríem dir que empresonada en aquest baix món, és objecte de desig de l'altra part que ha romàs lliure al cel (els alquimistes parlen del Volàtil). Això ens porta a la tercera cosa que hem de saber: Hi ha una via que mena al retorn de la unitat primera, la via de la regeneració, que els alquimistes o Filòsofs pel Foc anomenen Palingenèsia.

El Misteri de la Regeneració.

Louis Cattiaux, en un comentari al marge del seu exemplar de l'Aperçu sur l'Initiation, de René Guénon, parla de la Palingenèsia tot dient (p. 266): "La Palingenèsia és el terme més elevat de l'Alquímia, així com la Crisopeia¹¹ n'és el terme més baix. Una correspon a la Ciència Sacerdotal i l'altra a la Ciència Reial o Art Reial". I una

¹⁰ La Disputa de l'Ase. Anselm de Turmeda. Edit. Moll, 1987. p. 195.

¹¹ De la Crisopeia diu, a la mateixa pàgina: "No s'ha de confondre Alquímia amb Crisopeia, car l'Alquímia, que és la pràctica de l'hermetisme, és la Ciència total de l'ésser, mentre que la Crisopeia només és la part relacionada amb els metalls."

mica més lluny encara diu (p. 269): "L'Alquímia és la realització de l'Art Sacerdotal i de l'Art Reial. És la clau d'or que obre el secret tradicional que és la regeneració de la criatura caiguda. Repetim que l'Alquímia és una, però el dalt és la Palingènèsia i el baix la Crisopeia".

Així doncs, aquesta via permet unir el que estava separat per la caiguda en un Rebis o Hermafrodita únic, a exemple de l'Adam Kadmon o primer. D'aquesta manera de la soca de Jessé (יְהוֹשֻׁעַ) neix un plançó (Is. 11, 1). O com diu el Missatge Retrobat¹²: "Llavors la soca antiga reflorirà secretament i manifestarà el seu fruit sant en un món reconciliat".

Però per a que aquesta via s'iniciï cal un do, i aquest do és possible perquè Déu reconegué el que havia caigut d'ell (quan la transgressió). Déu havia guardat, en la seva secreta voluntat, una misericòrdia transcendent i quasi increïble, de manera que resolgué d'unir la natura de l'home a la seva, tot alliberant-lo de la mort i tot incorporant-lo a la divinitat, que és la veritable font i centre de la vida.¹³

Ara bé, per a que es produeixi i es transmeti aquest do que la voluntat de Déu fa possible, cal el ministeri d'un enviat de Déu.

Els cabalistes atribueixen, no només a Adam, sinó també a tots els Patriarques, un guardià que, com a preceptor i mestre, pugui assistir-los i instruir-los en els seus esgotadors periples a través del món (...) el que és cert, és que ens és impossible de trobar els misteris per nosaltres mateixos. Ens cal l'Esperit de Déu o la instrucció dels seus ministres, siguin homes o àngels.¹⁴

Apuleu, al seu Ase d'Or, no és regenerat en home per la rosa que li ofereix un sacerdot d'Isis? I aquest sacerdot, a l'igual que Apuleu, no fou instruit en el que havia de fer per la mateixa Isis? Ve't aquí el consell del savi:

"Els nostres sants mestres espirituals són els instruments de la benedicció de Déu. Honorem-los i preguem-los en el Senyor, a fi que ens menin a la santa Llum de Déu, que tanta falta ens fa aquí baix."¹⁵

Aquí se'ns obre una nova pregunta: Com podem honorar i pregar als nostres sants mestres espirituals? Ho podem fer, responem, dedicant-nos a l'estudi i a la meditació dels seus llibres sants i savis. Amb això arribem a una quarta cosa que hem de saber: la freqüentació dels llibres sagrats de totes les tradicions veres és el que ens pot acostar a relligar-nos a la Tradició.

El Misteri dels Llibres Sagrats.

"La lectura assídua dels llibres sants és el que engendra i manté la nostra fe i el nostre coratge en Déu. La freqüentació diària de les Escriptures sagrades és el que fa néixer i manté el nostre fervor i la nostra esperança en l'Únic. L'estudi repetit de les paraules revelades és el que il·lumina i augmenta la nostra ciència i el nostre amor per Déu i pels homes. La pràctica pacient i atenta dels ensenyaments sagrats és el que deslliura i perfecciona la nostra vida en Déu. Si abandonem o fins i tot negligim els llibres sants, recaurem ràpidament en el caos de l'infern i de la mort. Si els estudiem pacientment i si els practiquem en els nostres cors, Déu ens farà accedir a la seva via magnífica i ens menarà a la seva pau sense mescla. Preguem el Senyor

¹² MR. XV, 25'.

¹³ E. Filaleteu. La Puerta-Magia. p. 19.

¹⁴ Ibidem. p. 20.

¹⁵ MR. XIX, 34'.

perquè ens permeti d'assolir el fons de les coses i de nosaltres mateixos a fi de poder accedir a la seva grandesa divina i al seu repòs santíssim."¹⁶

Ve't aquí la QUESTA de Déu, la recerca i la demanda de Déu. La paraula QUESTA és un antic vocable català i occità, avui quasi en desús, que ve del llatí *quaero* o *quaeso*.

"Varró, a *de lingua latina* (VI, 79), diu que *quarere* (infinitiu de *quaero*) té el seu origen en que s'entesta en recuperar una cosa. Aquest verb *quaero* té el sentit de buscar i de pregar, demanar i també d'adquirir. Així doncs, la QUESTA és buscar i demanar per tal de recuperar una cosa. A l'evangeli (Mt. 5, 3) llegim en la versió Vulgata: *Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum coelorum* (Benaaurats els pobres d'esperit, perquè d'ells és el regne dels cels). *Pauperes* (pobres) tradueix el grec *πτωχός*, l'arrel verbal del qual té el sentit de pidolar, demanar i buscar. Així, podem llegir d'una manera diferent aquesta primera benaurança: *Benaaurats els que estan en la qüesta de l'Esperit* (Sant, podem dir), *perquè d'ells és el regne dels cels*. I podríem acabar puntualitzant aquesta primera benaurança, la porta de totes, afegint: *puix trobaran la cosa perduda, ara o en el moment del pas difícil. Quina promesa! La nostra fidelitat a canvi del Regne dels Cels!*"¹⁷

Ara que hem acabat la nostra llarga digressió, ens serà fàcil comprendre i creure en el destí de l'home. L'únic objectiu que és a la mida de l'home, perquè no el decebrà mai, és la qüesta del seu destí. L'home que ha trobat la seva unitat, ha trobat el seu destí. Ja no mor.

*Que tot dubte s'allunyi de tu. Tot treballant
sàviament i amb esforç, creu per Déu i en
Déu, amb una ferma confiança i no amb una
fe vacil·lant, i trobaràs allò que tu busques.*

Heinrich Khunrath¹⁸

Desideri Forner

¹⁶ MR. XVI, 38-39'.

¹⁷ La Qüesta de Déu. John Richardson. Tarragona, 1992. Pàgina de la "Nota del Traductor".

¹⁸ Amfiteatre de l'Eterna Sapiència. Heinrich Khunrath. Lletraferida, 2007. Verset I. p. 72.